Proračunski nadzor finančne pomoči EU v Afganistanu

P7_TA(2011)0578

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2011 o proračunskem nadzoru finančne pomoči EU v Afganistanu (2011/2014(INI))

(2013/C 168 E/07)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Afganistanu, zlasti resolucij z dne 8. julija 2008 o stabilizaciji Afganistana ([1]), z dne 15. januarja 2009 o proračunskem nadzoru sredstev EU v Afganistanu ([2]), z dne 24. aprila 2009 o pravicah žensk v Afganistanu ([3]) in z dne 16. decembra 2010 o novi strategiji za Afganistan ([4]),

— o upoštevanju svojih resolucij o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2007 z dne 23. aprila 2009 ([5]) in za proračunsko leto 2008 z dne 5. maja 2010 ([6]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2011 o prihodnosti proračunske podpore EU državam v razvoju ([7]),

— ob upoštevanju konference v Kabulu dne 20. julija 2010, na kateri so se donatorji dogovorili, da bodo bolje uskladili svoje programe in se zavezali načelom učinkovitosti pomoči, ter konference v Londonu dne 28. januarja 2010, na kateri so se donatorji dogovorili, da bodo ustanovili neodvisen urad za visoki nadzor in usmerjali več razvojne pomoči prek vlade Islamske republike Afganistan, ob podpori reform struktur in proračuna,

— ob upoštevanju odgovorov Komisije na vprašanja Odbora za proračunski nadzor z dne 7. septembra 2010 in 22. junija 2011,

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 3/2011 o učinkovitosti in uspešnosti prispevkov EU, usmerjenih prek organizacij Združenih narodov v državah, ki so bile prizadete v konfliktih,

— ob upoštevanju revizijskih poročil posebnega generalnega inšpektorja za afganistansko obnovo (SIGAR),

— ob upoštevanju revizijskih poročil urada ZDA za vladno odgovornost (GAO) o Afganistanu,

— ob upoštevanju revizijskih poročil generalnega inšpektorja Agencije ZDA za mednarodni razvoj (USAID) o Afganistanu,

— ob upoštevanju končnega poročila komisije za sklepanje pogodb v vojnem času v Iraku in Afganistanu za kongres ZDA z naslovom Preoblikovanje sklepanja pogodb v vojnem času,

— ob upoštevanju osnutka afganistanskega zakona o vrhovni revizijski službi,

([1]) UL C 294 E, 3.12.2009, str. 11.
([2]) UL C 46 E, 24.2.2010, str. 87.
([3]) UL C 184 E, 8.7.2010, str. 57.
([4]) Sprejeta besedila, P7_TA(2010)0490.
([5]) UL L 255, 26.9.2009.
([6]) UL L 252, 25.9.2010.
([7]) Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0317.

— ob upoštevanju mehiške deklaracije Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI) o neodvisnosti vrhovnih revizijskih institucij, sprejete leta 2007,

— ob upoštevanju akcijskega načrta EU za Afganistan in Pakistan, ki ga je Svet sprejel dne 27. oktobra 2009, in njegovih poročil o izvajanju, ki se objavljajo dvakrat letno,

— ob upoštevanju sklepa 2011/23 izvršilnega odbora Programa ZN za razvoj, Sklada ZN za prebivalstvo in Urada ZN za projektne storitve, sprejetega na letnem zasedanju leta 2011 (od 6. do 17. junija 2011),

— ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor ter mnenj Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj (A7-0388/2011),

A. ker je resolucija Parlamenta z dne 16. decembra 2010 o novi strategiji za Afganistan opredelila številna pomembna vprašanja v zvezi s proračunskim nadzorom finančne pomoči EU v Afganistanu,

B. ker je organizacija Integrity Watch obvestila, da se je leta 2009 v Afganistanu plačala več kot milijarda dolarjev za podkupnine,

C. ker je Odbor za proračunski nadzor odgovoren za spremljanje stroškovne učinkovitosti izvajanja splošnega proračuna EU,

D. ker so načela odgovornosti in preglednosti javnega denarja temelj demokracije,

E. ker je Afganistan ena od držav prejemnic, ki prejmejo največ civilne pomoči iz splošnega proračuna EU,

F. ker je Evropska komisija Afganistanu od leta 2002 namenila več kakor 2 milijardi EUR in izplačala več kakor 1,8 milijarde EUR razvojne in humanitarne pomoči,

Prednosti in pomanjkljivosti različnih poti financiranja za zagotavljanje pomoči Afganistanu

1. ponavlja, da lahko Komisija pri porabi sredstev EU v Afganistanu upošteva različne poti financiranja; ponavlja, da vlada Islamske republike Afganistan ne prejema neposredne (sektorske) proračunske pomoči iz splošnega proračuna EU;

2. ugotavlja, da ima vsaka od poti financiranja, kot so prikazane v tabeli v obrazložitvi, svoje prednosti in pomanjkljivosti glede specifičnih ciljev porabe;

3. meni, da nobene od poti financiranja ne bi smeli izključiti, ker ima vsaka svoje specifične prednosti in pomanjkljivosti; meni, da je treba pomoč razpršiti, da bi po ustrezni poti financiranja zajeli vse posamezne potrebe;

4. poziva Komisija, naj razmisli o uvedbi neposredne proračunske pomoči v Afganistanu pod strogimi in dobro opredeljenimi pogoji, takoj ko bosta dokazana potrebna makroekonomska stabilnost in dovolj zanesljivo finančno upravljanje, ker je to najboljši instrument za vzpostavljanje zmogljivosti v afganistanski upravi; je prepričan, da bi lahko s tem dosegli vzdržne, dolgoročno usmerjene rezultate;

5. meni, da bi morala Komisija oceniti zmogljivost ministrstev vlade Islamske republike Afganistan in da bi se proračunska pomoč lahko začela z omejenimi zneski, ki bi se uporabljali pod strogimi in dobro opredeljenimi pogoji; je seznanjen s primerom drugih donatorskih držav pri uvajanju sektorske proračunske pomoči za tista afganistanska ministrstva, ki izpolnjujejo primerjalna merila glede odgovornosti in preglednosti; poziva Komisijo, naj razmisli o uvedbi proračunske pomoči pod strogimi in dobro opredeljenimi pogoji, ne samo na centralni, ampak tudi na deželni in lokalni ravni, takoj ko bodo zagotovljeni potrebni pogoji in izpolnjena zahtevana merila, saj bi to okrepilo vzpostavljanje zmogljivosti na vseh vladnih ravneh; je prepričan, da bi usklajena razpršitev proračunske pomoči za različne upravne ravni tudi okrepila položaj Komisije pri zadevnih subjektih in neodvisnost Komisije pri njenih odnosih s posameznim subjektom; ugotavlja, da taka razpršitev ne sme ogroziti vloge in odgovornosti centralne vlade, zato je pogojena z odobritvijo slednje;

6. hkrati poziva Komisijo, naj izplačilo morebitne prihodnje proračunske pomoči veže na stroge in dobro opredeljene pogoje, ki morajo biti jasni in merljivi; je prepričan, da bi moralo biti mogoče s temi cilji doseči rezultate, ki se bodo lahko ocenjevali s kazalniki in vnaprej določenimi primerjalnimi merili glede odgovornosti in preglednosti; poudarja, da morajo biti izhodišča za ocenjevanje prihodnjega napredka opredeljena od samega začetka; meni da so v tem okviru nadvse pomembni mehanizmi za boj proti korupciji in goljufijam; ugotavlja, da je treba učinkovitost razvojnopolitičnih ukrepov v državah partnericah preverjati na podlagi lokalnih meril; glede tega poudarja izreden pomen usposabljanja delavcev javne uprave, zlasti varnostnih sil in policije;

7. ponavlja, da ima Parlament vlogo nadzornika, zato zahteva, naj Komisija te korake uvede na pregleden način, tako da javnosti da na razpolago:

— dogovore, sklenjene z vlado Islamske republike Afganistan;

— izhodišče, kazalnike, cilje, metode izračuna in vire preverjanja za ocenjevanje napredka in sprejemanje odločitev o izplačilu spremenljivih obrokov morebitne prihodnje proračunske podpore na podlagi uspešnosti;

— jasna in standardizirana poročila, ki na objektiven in pregleden način ocenjujejo napredek na podlagi opredeljenih meril in, po potrebi, razloge, zakaj napredek morda ni bil dosežen tako, kakor je bilo sprva načrtovano;

Odgovornost in nadzor nad sredstvi EU v Afganistanu

Pomanjkljivosti, o katerih poročajo revizorji

8. je seznanjen z nedavnim revizijskim poročilom Evropskega računskega sodišča o sredstvih EU, usmerjenih prek organizacij Združenih narodov v države, ki so jih prizadeli konflikti, ki obravnava tudi Afganistan; obžaluje pomanjkljivosti pri vodenju projektov v Afganistanu, ki jih je odkrilo Evropsko računsko sodišče, med katerimi so:

— pomanjkljivosti pri zasnovi projektov, zaradi katere so projekti nevzdržni in neučinkoviti;

— poročanje agencij Združenih narodov Komisiji, ki zaostaja, je presplošno, usmerjeno v dejavnosti in ne v rezultate ter Komisiji ne omogoča primernega pregleda učinkovitosti določenega projekta;

— pogoste zamude pri projektih, ki so posledica nerealnih časovnih okvirov;

9. je zaskrbljen zaradi poročil drugih revizorjev, kot so posebni generalni inšpektor ZDA za afganistansko obnovo (SIGAR), urad ZDA za vladno odgovornost (GAO), komisija za sklepanje pogodb v vojnem času in generalni inšpektor Agencije ZDA za mednarodni razvoj (USAID), ki so ugotovili naslednje pomanjkljivosti:

— visoko tveganje korupcije in goljufij v državi, kot je nedavno pokazal škandal na Kabulski banki in kot je razvidno iz končnega poročila komisije za sklepanje pogodb v vojnem času, ki ocenjuje, da je bilo 5 do 9 odstotkov celotne pomoči ZDA, porabljene v Iraku in Afganistanu, podvrženih goljufiji; tudi poročilo organizacije Integrity Watch, v katerem se poroča, da se je od več kot milijarde dolarjev, ki jo je leta 2009 Afganistan plačal za podkupnine, tretjina porabila za plačevanje različnih javnih storitev (dokumentacija, izobraževanje, zdravstveno varstvo), policija pa naj bi bila najbolj podkupljiv organ;

— pomanjkanje sposobnosti večine afganistanskih ministrstev za pripravo razpisov in upravljanje s pogodbami, kar je posledica visoke stopnje nepismenosti in slabe usposobljenosti osebja;

— nezanesljive podatkovne zbirke afganistanske nacionalne policije (ANP), saj podatki nihajo od 111 774 do 125 218 policistov, kar sproža dvom o zakonitosti in pravilnosti plač, izplačanih afganistanskim policistom, ki je glavni cilj največjega posamičnega projekta, ki ga financira EU, skrbniškega sklada za javni red in mir (LOTFA);

— visoko tveganje izgube sredstev, kot je razvidno iz končnega poročila komisije za sklepanje pogodb v vojnem času, ki ocenjuje, da je bilo 10 do 20 odstotkov celotne pomoči ZDA, porabljene v Iraku in Afganistanu, izgubljenih;

— številni zaporedni podizvajalci, kar povzroča kopičenje zamud in splošnih stroškov ter omejuje izvajanje nadzora nad glavnim izvajalcem, pa tudi zmanjšuje delež afganistanskih prebivalcev, ki imajo koristi od projektov;

— financirajo se kratkoročni projekti, katerih možnosti za dolgoročno vzdržnost so omejene;

— neobstoj popolne neodvisnosti afganistanskega nadzornega in revizijskega urada od vlade Islamske republike Afganistan;

10. meni, da bi morala Komisija upoštevati tudi pomanjkljivosti, ki so jih ugotovili revizorji ZDA in drugi neevropski revizorji, ki kažejo dejavnike tveganja tudi za projekte, ki jih financira EU, saj so številni enaki oziroma vsaj podobni po naravi;

Odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti

11. priznava težke okoliščine, v katerih mora Komisija izplačevati pomoč državi, ki je že več desetletij prizadeta zaradi vojne; poudarja, da je treba tudi preglede na kraju samem opravljati v zelo težkih varnostnih razmerah; poziva Komisijo, naj uporabi alternativne revizijske in kontrolne preglede, ki se še lahko izvajajo na kraju samem v sedanjih varnostnih razmerah; nadalje poziva Komisijo, naj obravnava ugotovljene pomanjkljivosti in financira projekte, če ustrezajo naslednjim merilom:

— finančna in operativna dolgoročna vzdržnost;

— spodbujanje afganistanske zavezanosti projektu v največji možni meri;

— odprava dejavnika tveganja goljufije in korupcije v največji možni meri;

12. poziva Komisijo, naj opredeli dejavnike tveganja v zvezi s korupcijo, goljufijami, vzdržnostjo projektov, številnimi zaporednimi podizvajalci in drugimi viri tratenja in zlorabe sredstev; poleg tega poziva Komisijo, naj jih še naprej primerno obravnava v sporazumih o donaciji in v trgovinskih pogodbah ter tesno spremlja uporabo teh pravil;

13. poudarja, da je za demokracijo ključnega pomena obstoj vrhovne revizijske institucije, ki je finančno in operativno v celoti neodvisna od izvršilne veje in ki ima dovolj zmogljivosti in finančnih sredstev za izvajanje finančnih revizij ter revizij skladnosti in uspešnosti v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi;

14. je zaskrbljen zaradi poročil iz različnih zanesljivih in neodvisnih virov, da afganistanski organi na najvišji ravni ovirajo protikorupcijske preiskave afganistanskih tožilcev proti uradnikom, kot so guvernerji;

15. obžaluje, da novi osnutek zakonodaje o nadzornem in revizijskem uradu še vedno ni določil popolne neodvisnosti, glede na to, da na primer generalnega revizorja in njegovega namestnika imenuje izvršilna veja oblasti namesto zakonodajna; poudarja, da to ni skladno z mehiško deklaracijo o neodvisnosti vrhovnih revizijskih institucij; zato poziva Komisijo, naj vztraja pri vzpostavitvi popolne finančne in operativne neodvisnosti afganistanskega nadzornega in revizijskega urada v zakonodaji in pri okrepitvi zmogljivosti; opozarja Komisijo, da bi morali biti popolna neodvisnost, zadostne zmogljivosti in financiranje nadzornega in revizijskega urada osnovni pogoji za uvedbo neposredne proračunske pomoči;

16. poziva Komisijo, naj razmisli o izvajanju obiskov za nadzor in spremljanje skupaj z afganistanskim nadzornim in revizijskim uradom; v zvezi s tem predlaga, naj se okrepi medsebojna izmenjava revizijskega znanja ter znanja in veščin s področja usposabljanja med odgovornimi organi; to je priložnost za izboljšanje medsebojnega razumevanja in vzpostavljanje zmogljivosti;

Izboljšanje odgovornosti glede pomoči, usmerjene prek agencij ZN v Afganistanu

17. ponavlja, da nekatere izmed najpomembnejših projektov, ki se v Afganistanu financirajo iz splošnega proračuna EU, upravlja in izvaja Program ZN za razvoj (UNDP);

18. ponavlja, da ima Evropsko računsko sodišče na podlagi člena 287(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije pravico, da, po potrebi, opravlja svojo revizijo na kraju samem v prostorih vsakega organa, urada ali agencije, ki upravlja s prihodki ali odhodki v imenu Unije;

19. opozarja tudi, da je Parlament že večkrat pozival Komisijo, naj poveča preglednost in odgovornost projektov, ki jih upravljajo ZN, zlasti skrbniških skladov, v katerih je udeleženih več donatorjev, npr. z uvedbo izjave o zanesljivosti;

20. je seznanjen z nedavnim sklepom izvršilnega odbora Programa ZN za razvoj (UNDP), Sklada združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA) in Urada Združenih narodov za projektne storitve (UNOPS), sprejetim na letnem zasedanju leta 2011 (od 6. do 17. junija 2011), da se medvladnim donatorskim organizacijam, kot so institucije Evropske unije, odobrijo podobne pravice do dostopa do internih revizijskih poročil, kot jih imajo države članice ZN; kljub temu meni, da je potreben nadaljnji napredek, da se izboljša poročanje o porabi sredstev EU z zagotavljanjem informacij o rezultatih namesto o ukrepih; poleg tega poziva Komisijo, naj povabi druge agencije ZN, naj sprejmejo enako politiko kot UNDP, UNFPA in UNOPS; z zadovoljstvom ugotavlja, da je Sklad Združenih narodov za otroke (UNICEF) sprejel sklep, da bo sledil tej politiki;

21. meni tudi, da je v prihodnje potreben bolj daljnosežen pristop, da bi v celoti izpolnili večkratne pozive Parlamenta k večji preglednosti in odgovornosti v povezavi z učinkovitostjo in uspešnostjo; poziva Evropsko računsko sodišče, naj se poskuša sporazumeti z agencijami ZN, da bi se dogovorili o skupnih revizijskih standardih, ki bodo v celoti skladni z mednarodnimi revizijskimi standardi in s pomočjo katerih bo sprejeta izjava o zanesljivosti;

22. opozarja na tekoča prizadevanja delovne skupine za odgovornost za pomoč ob nesrečah in za revidiranje te pomoči, ustanovljene v okviru Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI), ki jo vodi član Evropskega računskega sodišča ([1]); podpira njega dva glavna cilja:

— opredelitev smernic in dobre prakse na področju odgovornosti z zagotavljanjem jasnih, preglednih in standardiziranih informacij vsem interesnim skupinam (donatorjem, upravičencem, mednarodnim organizacijam, nevladnim organizacijam) z namenom doseči enoten celovit model poročanja;

— opredelitev smernic in dobre prakse na področju revizije z namenom doseči enoten koncept revizije, ki bi pomenil, da se vsak euro revidira samo enkrat, revizijo pa opravi zunanji revizor, ki zadosti potrebam po odgovornosti vseh interesnih skupin;

23. pozdravlja prizadevanja delovne skupine INTOSAI in jo spodbuja, naj izpolni svoj mandat v določenem roku; meni, da bi se rezultati lahko uporabljali tudi v splošnejšem okviru, saj številni izzivi pomoči ob nesrečah veljajo tudi za razvojno pomoč na območjih, ki so jih prizadeli konflikti;

24. meni, da je to primeren način obvladovanja izzivov na področju odgovornosti, s kakršnimi se srečujejo agencije ZN;

25. zato poziva Evropsko računsko sodišče in ustrezne urade ZN, naj začnejo dialog z namenom iskanja rešitve za preostala vprašanja; poudarja prednosti režima enotne revizije v tem okviru, saj bi povečal učinkovitost revizijskega dela; sodi, da je delo delovne skupine INTOSAI v tem okviru zelo pomembno, in poziva Evropsko računsko sodišče, naj si na tej podlagi prizadeva poiskati sporazum z uradi ZN;

26. v tem okviru ponavlja, da Parlament že dolgo poziva k ustanoviti evropskega skrbniškega sklada, v katerem je udeleženih več donatorjev, in izpostavlja predlog Komisije, naj bi revidirana finančna uredba (KOM(2010)0815) zagotovila pravno podlago za vzpostavitev lastnega skrbniškega sklada, v katerem je udeleženih več donatorjev; meni, da je to način, da se odgovornost zagotovi v največji možni meri, saj vse agencije ZN, ki upravljajo skrbniške sklade, v katerih je udeleženih več donatorjev, ne izpolnjujejo standardov EU glede preglednosti in odgovornosti;

Usklajevanje pomoči donatorske skupnosti

27. ugotavlja, da učinkovitost pomoči in usklajevanje donatorjev v Afganistanu strukturno ovira dejstvo, da se številni donatorji nagibajo h kratkoročnim rezultatom brez zadostne uskladitve s potrebami vlade Islamske republike Afganistan in prebivalcev Afganistana; ugotavlja, da stroge geografske preference, povezane s prisotnostjo vojaških enot in regionalno segmentacijo po državah donatorkah, ne spodbujajo usklajevanja donatorjev in povečujejo tveganje podvajanj in neučinkovite porabe finančne pomoči;

28. je seznanjen s sklepi Sveta o okrepitvi ukrepov EU v Afganistanu in Pakistanu, s tem povezanim polletnim poročanjem, modro knjigo Evropske komisije za leto 2009, ki vključuje vso pomoč iz splošnega proračuna EU in nacionalnih proračunov držav članic, ter nedavnim imenovanjem vodje delegacije EU/posebnega predstavnika EU, ki ima tako dvojni mandat; sodi, da so to dobri koraki na poti k boljšemu usklajevanju prizadevanj EU in njenih držav članic;

([1]) http://eca.europa.eu/portal/page/portal/intosai-aada/home

29. pričakuje, da bo ustanovitev Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) izboljšala koordinacijo in vzajemno delovanje ter povečala preglednost pri izvajanju projektov EU, prav tako pa zagotovila bolj trajnostno in učinkovitejšo uporabo sredstev EU v Afganistanu; pričakuje tudi, da bodo odgovornosti v delegaciji EU jasno določene;

30. poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva usklajevati pomoč, ne samo z državami članicami, ampak tudi z drugimi mednarodnimi donatorji, na primer s sprejetjem skupnih pristopov za posamezen sektor, ki bodo dopolnili geografski pristop; v tem okviru poudarja pomembno vlogo misije Združenih narodov za pomoč v Afganistanu (UNAMA) in afganistanskega ministrstva za finance;

31. poudarja dejstvo, da je treba naložbe mednarodne skupnosti v Afganistanu uskladiti s potrebami vlade Islamske republike Afganistan in prebivalcev Afganistana;

Izboljšanje poročanja

32. opominja Komisijo, da jo je Parlament pozval ([1]), naj mu predloži letno poročilo o Afganistanu, ki bo vsebovalo podrobno oceno učinkovitosti in učinka pomoči, ter izjavo o zanesljivosti, v kateri bodo podrobno navedeni delež pomoči, ki se spremlja, ugotovljene pomanjkljivosti in sprejeti ukrepi; ponavlja to zahtevo in poziva Komisijo, naj v celoti izvede priporočilo Parlamenta za predložitev letnega poročila o izvajanju pomoči v Afganistanu in nadzoru nad njim;

33. ugotavlja potrebo po povečanju preglednosti porabe sredstev EU in odgovornosti v zvezi z njo ter po pomoči državam članicam EU in drugim donatorjem, da se izognejo običajnim pastem; zato poziva Komisijo, naj da javnosti na razpolago poročila o svojih misijah spremljanja, ki je usmerjeno v rezultate, misijah preverjanja, ki se opravljajo za sredstva EU, usmerjena prek agencij ZN, ter druga revizijska in ocenjevalna poročila;

Izzivi za prihodnost

34. je seznanjen z nedavno napovedjo predsednika Združenih držav Amerike, da bo umaknil približno eno tretjino ameriških vojaških enot do poletja 2012 in predal odgovornost afganistanskim varnostnim silam do leta 2014; opozarja na pomen stabilnih varnostnih razmer za pravilen nadzor nad sredstvi EU, saj je poslabšanje varnostnih razmer v Afganistanu že otežilo Komisiji in drugim organizacijam izvajanje nadzornih obiskov na kraju samem v Afganistanu;

35. poudarja, da bi lahko umik vojaških enot negativno vplival na gospodarstvo v Afganistanu; opozarja, da velika večina afganistanskega proračuna in afganistanskega bruto domačega proizvoda izvira iz tuje pomoči; ugotavlja, da je gospodarsko okrevanje ključno za celovit razvoj Afganistana; meni, da se bo zaradi zmanjšanja vojaške pomoči okrepil pomen civilne pomoči Afganistanu;

36. meni, da bi to lahko predstavljajo tudi priložnost za prerazporeditev omejenih virov na tiste projekte, ki bodo najverjetneje dosegli dolgoročne rezultate; ponavlja potrebo po večji gospodarski vzdržnosti projektov in je prepričan, da bi se s tem izognili pritiskom na donatorje, naj izplačajo trenutno razpoložljiva sredstva, ter na prejemnike, naj izvedejo projekte, ki nimajo dolgoročne perspektive;

37. meni, da morajo biti civilna družba in poslanci vključeni v vse faze izvajanja, nadzora in ocenjevanja rezultatov in da mora biti ta zahteva odločilno merilo upravičenosti do proračunske podpore;

([1]) Odstavek 40 zgoraj omenjene resolucije z dne 15. januarja 2009 (UL C 46 E, 24.2.2010, str. 93).

38. meni, da je za prihodnost Afganistana bistveno neprekinjeno in večje prizadevanje mednarodne skupnosti za okrepitev zmogljivosti in neodvisnosti sodstva; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo svoja prizadevanja v zvezi s tem in začnejo konstruktiven in okrepljen dialog z vlado Islamske republike Afganistan, da se zagotovi, da bo učinkovit in neodvisen sodni organ ostal skupni cilj vseh akterjev, udeleženih v razvoju Afganistana;

39. poudarja, da so ukrepi za boj proti korupciji zelo pomemben del mirovnega procesa v Afganistanu, saj podkupovanje povzroča nepravilno dodelitev sredstev, je ovira za dostop do osnovnih javnih storitev, kot sta zdravstvo in izobraževanje, ter je velika ovira za družbeno-gospodarski razvoj države; prav tako poudarja, da korupcija spodkopava zaupanje v javni sektor in vlado ter zato pomeni glavno grožnjo za državno stabilnost; zato poziva EU, naj pri zagotavljanju pomoči Afganistanu nameni posebno pozornost boju proti korupciji;

40. je zelo zaskrbljen, ker se velik del mednarodne pomoči izgubi med distribucijskim procesom, ter ugotavlja, da za to obstajajo štiri razlogi: izgubljanje sredstev, prekomerni stroški posredovanja in varnosti, prekomerno zaračunavanje in korupcija; zato poziva EU, naj v skladu s tem spremlja stroške in učinkovitost vse pomoči EU za Afganistan, da se zagotovi učinkovitejša poraba;

41. meni, da je razvoj varnostnih razmer v Afganistanu glavni prihodnji izziv za obnovo Afganistana, in poziva Komisijo, naj skupaj z mednarodno skupnostjo razvije strategijo, kako Afganistanu zagotoviti varnost in spodbujati gospodarstvo, ki lahko shaja brez pomoči, med drugim zaradi primernega nadzorovanja pomoči;

42. poudarja, da sta enakost spolov in pravice žensk ključni vprašanji, tako v nacionalni strategiji razvoja afganistanske vlade kot tudi v nacionalnem strateškem dokumentu za obdobje 2007–2013, ki se nanaša na prihodnjo integracijo načela enakosti spolov;

Pogled s stališča politike za zunanje zadeve

43. znova poudarja zavezo EU, da bo še naprej nudila podporo Afganistanu; poudarja, da bi moral biti splošni cilj razvojne pomoči EU Afganistanu podpora pri dolgoročnem trajnostnem razvoju države, med drugim pri izboljšavah na področju socialno-gospodarskih standardov, lažjem ustvarjanju delovnih mest ter ustanavljanju malih in srednjih podjetij, krepitvi izobraževalnega sektorja in pri zagotavljanju enakosti spolov; poudarja, da bi morala pomoč olajšati nadaljnjo gradnjo zmogljivosti v javni upravi, okrepiti pravno državo in zmanjšati korupcijo, s čimer bi pripomogli k prenosu odgovornosti za varnost na vlado Islamske republike Afganistan; priporoča, da se del finančne pomoči za Afganistan nameni za petletni načrt za postopno odpravo pridelovanja opija, ki bi ga nadomestili z drugimi pridelki; poudarja, da je treba omogočiti podregijsko sodelovanje z uporabo pomoči za čezmejna vprašanja;

44. ponovno poudarja, da je treba čim prej povečati učinkovitost pomoči, saj mnogi razvojni kazalniki še ne kažejo bistvenega izboljšanja, korupcija in dolga distribucijska veriga mednarodne pomoči pa ostajata glavna ovira za zagotavljanje osnovnih storitev za prebivalce; poziva Evropsko unijo in države članice, naj na učinkovit način uporabijo vsa razpoložljiva finančna sredstva za doseganje tega cilja, vključno s prihodnjimi skrbniškimi skladi EU, ko bodo vzpostavljeni, kar bo zagotovilo izvajanje osnovnih storitev za prebivalstvo;

45. ugotavlja, da je velika večina virov za socialno-gospodarski razvoj Afganistana usmerjena prek mednarodnih mehanizmov, vendar znaten delež te pomoči ne doseže upravičencev, torej prebivalcev Afganistana; poudarja, da bi morala imeti EU, še zlasti pa Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje vodilno vlogo pri izboljševanju usklajevanja med donatorji v tesnem sodelovanju z drugimi osrednjimi donatorji, kot so ZDA in Japonska, ter poziva k podrobni oceni učinkovitosti pomoči, da se izboljša preglednost pomoči in okrepi odgovornost donatorjev;

46. meni, da ima Evropska unija kot ena od največjih donatorjev uradne razvojne in humanitarne pomoči Afganistanu (več kot 2 milijardi EUR med letom 2002 in koncem leta 2010) posebno odgovornost, da oceni, ali ta sredstva dosežejo prejemnike in izboljšajo njihove življenjske razmere;

47. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj bosta pozorni na razsipno ravnanje s sredstvi, pretirane stroške posredovanja, neučinkovitost, čezmerno zaračunavanje in korupcijo, kadar se pomoč zagotavlja prek mednarodnih organizacij, ter naj zahtevata pravočasne in ustrezne informacije o rezultatih in uporabi sredstev;

48. ponovno poziva EU, naj vzpostavi centralizirano zbirko podatkov o stroških in učinkih vse pomoči EU za Afganistan ter naj jih analizira, saj pomanjkanje posodobljenih in preglednih podatkov ogroža učinkovitost in preglednost pomoči;

49. meni, da bi morala Komisija razmisliti o uvedbi sektorske proračunske podpore; vendar poudarja, da bi morala biti taka pomoč strogo pogojena z merljivimi kazalniki učinka in bi se lahko uporabljala samo skupaj z ukrepi za gradnjo zmogljivosti ter v upravah, katerih organizacijske strukture in zmožnosti finančnega upravljanja so se na podlagi ustrezne ocene izkazale za primerne in pregledne;

Pogled s stališča razvojen politike

50. poudarja, da namenjanje pomoči državam, ki jih je prizadel konflikt, pomeni sprejetje visoke stopnje pripadajočega tveganja glede rezultatov; poudarja, da je bilo zaradi sodelovanja z ZN mogoče doseči razvojne rezultate v izredno težavnih razmerah za delovanje; vendar meni, da je potreben večji napredek glede večje odgovornosti in preglednosti v odnosu z EU kot glavne donatorke v sistemu ZN;

51. poudarja, da se lahko učinkovitost pomoči Afganistanu poveča samo ob koreniti spremembi pristopa k vprašanju korupcije, ki od najvišje do najnižje ravni uprave pesti državo že od leta 2001; poudarja, da korupcija na vrhu, ki je bila v letih takoj po 2001 implicitno sprejemljiva, zdaj v očeh Afganistancev skoraj nepopravljivo spodkopava avtoriteto institucij, vzpostavljenih z afganistansko ustavo; zato poudarja, da je treba s sprejemanjem korupcije nemudoma in povsem opraviti ter sprejeti ukrepe, ki bodo afganistanskemu sodnemu sistemu in afganistanskemu računskemu sodišču omogočili, da se bosta učinkovito spopadla s to veliko težavo in v Evropski uniji našla močno, verodostojno in trdno zaveznico, ki bo prevzela vodilno vlogo v boju s tem izzivom, ki je ključen za prihodnost države;

52. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj opredelita jasno strategijo za nudenje pomoči v razmerah, ki so zelo negotove in povezane z velikim tveganjem; ugotavlja, da je učinkovitost pomoči vodilno načelo razvojne politike EU; poudarja, da je nujno potrebno ustrezno obvladovanje tveganja in da to pomeni razpoložljivost zadostnih finančnih in človeških virov za zagotovitev podrobnega spremljanja dotoka pomoči in ocene rezultatov;

53. je seznanjen z obvezo donatorjev, da bo v dveh letih najmanj 50 % prilivov razvojne pomoči usmerjenih prek afganistanskega državnega proračuna; kljub temu opozarja, da mora biti proračunska pomoč pospremljena z opaznim izboljšanjem upravljanja v državi in večjim zaupanjem donatorjev v afganistansko vodenje javnih financ, ter zahteva nujne reforme in oblikovanje zmogljivosti za okrepitev tega sistema, zmanjšanje korupcije in boljše izvrševanje proračuna; poziva Komisijo, naj, ob upoštevanju finančnih zmogljivosti afganistanskih institucij in hitrosti napredka pri ključnih reformah sistema upravljanja javnih financ, oceni, ali bi posamezna afganistanska ministrstva in preostale institucije, vključno z decentraliziranimi, v prihodnje lahko postali upravičeni prejemniki sektorske proračunske podpore, in če je odgovor pritrdilen, pod kakšnimi pogoji;

54. poudarja odgovornost afganistanskih oblasti za strukturni in dolgoročni razvoj; odločno poziva vlado, naj se intenzivneje vključi v prizadevanja za obnovo, demokratizacijo in zmanjšanje revščine ter v boj proti korupciji; poziva donatorje v EU, naj posebno pozornost posvetijo dolgoročni vzdržnosti svojih operacij, in sicer s spodbujanjem afganistanskega lastništva, s sistematičnim vlaganjem v gradnjo zmogljivosti in z izogibanjem samostojnim projektom, katerih cilj so samo kratkoročni rezultati; v zvezi s tem poudarja bistveno vlogo organizacij civilne družbe pri zagotavljanju lastništva za proces obnove in varovanju pred tveganjem korupcije;

55. poziva zlasti afganistansko vlado, naj se usmeri v vzpostavitev institucionalnih zmogljivosti v javnem sektorju in pripravi enoten državni program reforme javne uprave; poziva Komisijo in države članice, naj se v dialogih z vlado o politikah skupno zavzemajo za reformo javne uprave in usklajeno podprejo cilje vladne reforme javne uprave;

56. poziva EU, naj si tudi v prihodnje prizadeva za trajnostni in dolgoročni razvoj Afganistana ter naj zagotavlja ustrezna sredstva tudi po letu 2014, ko bo odgovornost za varnost popolnoma v rokah afganistanskih oblasti in utegnejo drugi donatorji začeti zmanjševati finančno pomoč; glede na to in glede na mednarodno konferenco o Afganistanu v Bonnu 5. decembra 2011, poziva EU, naj pripravi otipljivo ponudbo, ki bo potrdila pripravljenost Unije za oblikovanje dolgoročnega partnerstva z Afganistanom; poziva EU, naj poišče nove tuje partnerje in donatorje civilne družbe;

57. opozarja na skromno zmanjšanje smrtnih žrtev med civilisti od leta 2010; poudarja, da bo razvoj brez večje notranje in regionalne varnosti ter varnosti civilnega prebivalstva še naprej zavrt in da bo tudi v prihodnje veliko žrtev; poziva države članice, naj priznajo, da je večja varnost osnovni pogoj za razvoj, in naj svoje politike pomoči oblikujejo v skladu s to predpostavko;

58. poudarja, da je razvojna pomoč EU prispevala k večanju vpliva in moči žensk v Afganistanu; ugotavlja, da bo večja udeležba žensk v politiki in gospodarstvu izboljšala njihovo življenje in pomagala zmanjšati tveganje za nadaljevanje konfliktov v Afganistanu;

59. meni, da sedanja razdrobljenost pomoči, ki jo zagotavljajo donatorji, negativno vpliva na njeno učinkovitost in povzroča podvajanje strategij; poziva Komisijo, države članice in mednarodno skupnost k boljšemu usklajevanju pomoči;

60. meni, da je eno najpomembnejših vprašanj, s katerim se spopada Afganistan, reforma afganistanske nacionalne vojske in afganistanske nacionalne policije; poudarja, da ocene učinkovitosti afganistanske nacionalne vojske in policije ne dosegajo dogovorjenih ciljev; poziva države članice, naj okrepijo svojo pomoč na tem področju tako, da zagotovijo inštruktorje in izmenjajo najboljše prakse;

*

* *

61. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, Evropskemu računskemu sodišču ter vladi in parlamentu Islamske republike Afganistan.